



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ОСОКІН ТА ОСОКІНА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF OSOKIN AND OSOKINA v. UKRAINE)**

(Заяви №№ 8437/06 та 8470/06)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

10 грудня 2009 року

ОСТАТОЧНЕ

10/03/2010

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Осокін та Осокіна проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,
Рената Ягер (Renate Jaeger),
Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
Райт Маруст (Rait Maruste),
Марк Віллігер (Mark Villiger),
Миряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

судді,

Михайло Буроменський (Mykhaylo Buromenskiy), *суддя ad hoc*,
та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 17 листопада 2009 року постановляє таке рішення, яке було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявами (№№ 8437/06 та 8470/06), які 10 лютого 2006 року подали до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадяни України — пан Андрій Олександрович Осокін (далі — заявник) та пані Ніна Никифорівна Осокіна (далі — заявниця).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Ю. Зайцев.

3. 30 квітня 2008 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про ці заяви Уряд. Також було вирішено одночасно розглядати питання щодо прийнятності та суті заяв (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1976 році, заявниця — у 1946 році. Обидва заявники проживають у м. Макіївці, Україна.

5. Заявники є колишніми працівниками державного підприємства «Шахта імені К. І. Поченкова» (далі — підприємство).

6. Заявники звернулися до Червоногвардійського районного суду м. Макіївки (далі — суд) з позовом до підприємства, вимагаючи від нього перерахунку суми заробітної плати, виплаченої їм з січня 1997 року по жовтень 2001 року та відшкодування їм втрат, яких вони зазнали

в результаті стверджуваного неправильного нарахування, зробленого підприємством. Вони також вимагали відшкодування моральної шкоди. У первісних поданнях заявники стверджували, що вони ініціювали це провадження у квітні 2002 року. У своїх подальших поданнях вони стверджували, що ініціювали його 19 грудня 2001 року. Проте, згідно з реєстраційним штампом національного суду на копіях їхніх позовних заяв вони були зареєстровані судом 28 березня 2003 року. Заявники не надали жодних документів на підтримку своїх тверджень про те, що їхні позови були подані до цієї дати.

7. Двома окремими рішеннями від 4 квітня 2003 року суд задовольнив їхні позови та присудив заявнику 2075,99 грн¹, а заявниці — 2301,46 грн².

8. Відділ державної виконавчої служби Червоногвардійського району м. Макіївки відкрив виконавче провадження за рішеннями суду, постановленими на користь заявників.

9. У невизначену дату підприємство було ліквідовано. У червні 2003 року заявники звернулися до суду з клопотанням щодо заміни боржника у виконавчому провадженні на інше державне підприємство. Двома окремими рішеннями 17 липня 2003 року суд задовольнив їхні клопотання та змінив боржника на державне підприємство «Укрвуглереструктуризація». 16 та 20 жовтня 2003 року апеляційний суд Донецької області скасував рішення суду першої інстанції та відмовив у задоволенні клопотань заявників. Двома окремими ухвалами від 4 та 5 жовтня 2005 року Верховний Суд залишив без змін ухвали апеляційного суду, постановлені у справі заявника та заявниці.

10. Пізніше, у рамках виключного провадження, заявники подали скарги на остаточні рішення, постановлені у їхній справі Верховним Судом. Проте їхні скарги не були задоволені.

11. 3 червня 2008 року державна виконавча служба повернула виконавчі листи заявникам і закінчила виконавче провадження. Рішення, постановлені на користь заявників, залишаються невиконаними.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

12. Відповідне національне законодавство наведено у рішенні від 27 липня 2004 року у справі «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine), заява № 67534/01, пп. 16–19).

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

¹ Приблизно 374 євро.

² Приблизно 414 євро.

13. Відповідно до пункту 1 правила 42 Регламенту Суду Суд вирішив об'єднати заяви з огляду на спільність їхнього фактичного та юридичного підґрунтя.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З НЕВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ

14. Заявники скаржилися на те, що рішення, постановлені на їхню користь, залишаються невиконаними. Вони посилалися на пункт 1 статті 6 Конвенції, який передбачає таке:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

A. Прийнятність

15. Уряд стверджував, що заявники не вичерпали національних засобів юридичного захисту, оскільки вони не оскаржували постанови державної виконавчої служби від 3 червня 2008 року. Він також стверджував, що заявники не подали виконавчі листи повторно. У зв'язку з цим Уряд стверджував, що заявники більше не були зацікавлені у виконанні цих рішень.

16. Заявники не погодилися.

17. Суд зазначає, що подібні заперечення вже були відхилені у низці рішень, ухвалених Судом (див. рішення від 29 червня 2004 року у справі «Войтенко проти України» (*Voystenko v. Ukraine*), заява № 18966/02, пп. 28–31, та від 31 травня 2007 року у справі «Лізанець проти України» (*Lizanets v. Ukraine*), заява № 6725/03, п. 43). Суд вважає, що у цій справі ці заперечення повинні бути відхилені з тих же причин.

18. Суд доходить висновку, що скарга заявників за пунктом 1 статті 6 Конвенції не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Він також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона повинна бути визнана прийнятною.

B. Суть

19. Уряд не надав жодних зауважень щодо суті скарги заявників.

20. Заявники підтримали свою скаргу.

21. Суд зауважує, що рішення, постановлені на користь заявників, залишаються невиконаними.

22. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, що підіймали питання, подібні до тих, що порушуються у цій справі (див. вищенаведене рішення у справі «Ромашов проти України» (*Romashov v. Ukraine*), п. 46).

23. Розглянувши усі наявні у нього матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати його дійти іншого висновку у цій справі.

24. Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

III. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ТРИВАЛІСТЮ ПРОВАДЖЕННЯ

25. Заявники також скаржилися за пунктом 1 статті 6 Конвенції на тривалість провадження. Зокрема, вони стверджували, що вони подали свої позови у грудні 2001 року і що до березня 2003 року не було вчинено жодних процесуальних дій. Вони також вказали на тривалий розгляд їхніх касаційних скарг Верховним Судом. Заявники посилалися на пункт 1 статті 6 Конвенції.

26. Суд зазначає, що згідно з копіями позовів заявників, датованих 19 грудня 2001 року, їх було зареєстровано у національному суді 28 березня 2003 року. Навіть допускаючи, що позови були подані у грудні 2001 року, Суд вважає, що тривалість судової стадії провадження не була надмірною. Суд також зазначає, що, незважаючи на наявність певних затримок на судовій стадії провадження, про яке йдеться, найбільш значні затримки були під час стадії виконавчого провадження. Суд зазначає, що ця скарга пов'язана зі скаргою щодо невиконання, яка розглядалась вище, а тому так само повинна бути визнана прийнятною. Враховуючи висновки, пов'язані з пунктом 1 статті 6 Конвенції (див. пункт 24 вище), Суд вважає, що немає необхідності окремо розглядати питання тривалості провадження у цій справі (див. рішення від 15 травня 2008 року у справі «Лук'янченко проти України» (*Lukyanchenko v. Ukraine*), заява № 17327/02, п. 34).

IV. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

27. Заявники скаржилися на те, що Верховний Суд розглядав їхню касаційну скаргу та скарги у рамках виключного провадження за їхньої відсутності. Вони посилалися на статтю 13 Конвенції. Насамкінець, заявники посилалися на пункт 1 статті 4 Конвенції у світлі фактів справи.

28. Суд розглянув решту скарг заявників і вважає, що з огляду на усі наявні у нього документи та в тій мірі, в якій вони охоплюються його компетенцією, вони не містять жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї. Таким чином, Суд

відхиляє їх як явно необґрунтовані відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

V. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

29. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

30. Кожен із заявників вимагав виплати сум несплачених заборгованостей, переведених ними у євро за курсом станом на 17 грудня 2008 року. Зокрема, заявник вимагав 309,85 євро, а заявниця — 343,50 євро. Крім того, вони вимагали такі виплати:

- Заявник — 231,46 євро відшкодування інфляційних втрат і 9458,69 євро відшкодування моральної шкоди;
- Заявниця — 256,60 євро відшкодування інфляційних витрат і 9399,90 євро відшкодування моральної шкоди.

31. Уряд заперечив проти цих вимог як надмірних і необґрунтованих. Стосовно вимог про відшкодування інфляційних витрат він також не погодився з методом їх обчислення та стверджував, що ці вимоги мають бути відхилені, оскільки існував доступний для заявників ефективний національний засіб юридичного захисту, яким, на думку Уряду, вони не скористалися.

32. Стосовно вимог заявників щодо відшкодування матеріальної шкоди Суд вважає, що Уряд має сплатити заявникам існуючу заборгованість за рішеннями суду, постановленими на їхню користь.

33. Що стосується вимоги відшкодувати інфляційні витрати, Суд зазначає, що Уряд не погодився лише з методом обчислення, проте він не заперечував того, що заявники зазнали таких витрат, однак Уряд не надав альтернативного розрахунку витрат, про які йдеться. Суд також зазначає, що заявники були позбавлені можливості звернутися до суду, як це пропонувалося Урядом (див. рішення від 28 лютого 2006 року у справі «Глова та Брегін проти України» (*Glova and Bregin v. Ukraine*), заяви №№ 4292/04 та 4347/04, п. 29). Суд зазначає, що вимоги заявників підтверджуються детальними розрахунками, заснованими на офіційних відомостях щодо рівня інфляції (див., наприклад, рішення від 14 грудня 2006 року у справі «Максиміха проти України» (*Maksimikha v. Ukraine*), заява № 43483/02, п. 29). Суд вважає за належне присудити заявникам суми інфляційних витрат, а саме:

заявнику — 235 євро відшкодування інфляційних витрат;

заявниці — 260 євро відшкодування інфляційних витрат.

34. Насамкінець, Суд вважає, що заявники зазнали моральної шкоди. Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, він присуджує 2000 євро відшкодування моральної шкоди кожному заявнику.

В. Судові та інші витрати

35. Заявники не подали жодних вимог щодо компенсації судових та інших витрат, тому Суд нічого не присуджує.

С. Пеня

36. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви.

2. *Оголошує* скарги за пунктом 1 статті 6 щодо невиконання рішень суду та тривалості провадження прийнятними, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

3. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з невиконанням рішень суду, постановлених на користь заявників.

4. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості провадження.

5. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникам такі суми:

(i) існуючі заборгованості за рішеннями суду від 4 квітня 2003 року, постановленими на користь заявників;

(ii) нижченаведені суми справедливої сатисфакції, разом з будь-якими податками, що можуть стягуватися:

— пану Осокіну — 2235 (дві тисячі двісті тридцять п'ять) євро;

— пані Осокіній — 2260 (дві тисячі двісті шістдесят) євро;

(b) зазначені вище суми мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом станом на день здійснення платежу;

(c) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначені вище суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

6. Відхиляє решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 10 грудня 2009 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
(Claudia Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
(Peer Lorenzen)
Голова